

ELEKTRIKA V OBČINI RADOVLJICA (MEJNIKI)

Privatna in tovarniška elektrarna (do 1910)

Cajhnova elektrarna na Lancovem

Moj ded je ok. leta 1900 za razsvetlitev žage, hiše in gospodarskih poslopij, kupil francisovo turbino.

Povedal: Janez Zupanc (vnuk Franca Zupanca), po pripodedovanju očeta Jerneja Zupanca (vsi rod Cajhen).

Tovarniška razsvetljava v Kropi

Leta 1906 je Žebljarska zadruga v Kropi preuredila Srednji mlin v delavniške prostore in ob tem montirala mali dinamo 5 kW za razsvetljavo obrata in okolice.

Vir: Razvoj elektrifikacije Slovenije - Tretja etapa 1901-1909 (izdalo Elektrogospodarstvo Slovenije, 1976)

HE Završnica (do 1920)

Začetek delovanja elektrarna na Završnici

Elektrarna na Završnici je začela delovati! Za naše gospodarstvo zelo važna novica je to. Razmere sedanjega časa ne pripuščajo, da bi se ta velepomembni začetek dela praznoval slovesno. Upajmo pa, Da bo Bog To delo blagoslovil v korist lepe naše dežele. Več o napravah na Završnici bomo spregovorili ob priliki.

Domoljub, 25. 02. 1915

Razsvetljen glavni trg v Radovljici. Iz Radovljice se nam piše: Zdaj smo pa kar velikomestni. Glavni trg je razsvetljen kakor salon. Silno močne, svetle luči razširjajo tako svetlobo, da se lahko po trgu izprehajaš in časnike bereš. Je vredno pogledati! Hvala deželi za to lepo napravo!

Slovenec, 27. 02. 1915

28. 02. 1915 je prvič zasvetila elektrika v cerkvi in samostanu na Brezjah,

07. 03. 1915 je prvič zasvetila elektrika po cerkvi in župnišču v Mošnjah.

Vir: »Fara Mošnje skozi 850 let« (Krajevna skupnost Mošnje in Župnija Mošnje, 2004).

Električni tok v Radovljici, Mošnjah, Zg. in Sp. Otoku, Vrbnjah, Gorici, Predtrgu, Lescah, Hlebcah, Zapužah in na Brezjah.

Deželna elektrarna na Završnici. Doslej je električni tok napeljan v sledeče, kraje: Bled okoli jezera, Radovljica, Brezje, Mošnje, Zgornji in Spodnji Otok, Vrbnje, Gorica, Predlog, Lesce, Hlebce, Zapuže, Breznica, Smokuč. Dosloviče, Selo, Žirovnica, Vrba, Zgornje in Spodnje Gorje, Podhom in Zasip. - Popraševanje po električnem toku je jako veliko; žal, da se zaradi pomanjkanja bakra in motorjev občinstvu ne more ustreči. Vsled tega se tudi napeljava na Jesenice še ni mogla izvršiti. Podaljšanje se pa bo izvršilo po možnosti in si bo elektrarna izkušala pomagati z železnimi žicami, dokler ne bo zopet bakra na razpolago.

Domoljub, 21. 10. 1915

**Podeželska transformatorska postaja Zapuže (KDE), zgrajeno 1915
Vir: Razvoj elektrifikacije Slovenije - Tretja etapa 1901-1909 (izdalo
Elektrogospodarstvo Slovenije, 1976)**

Zavrjnena prošnja občine Ovsišje. Leta 1923 so občine Dovje-Mojstrana, Ovsišje in Naklo prosile za elektrifikacijo, ki jo je tedanja komisija za upravo kranjske deželne imovine odklonila, ker ni računala na rentabilnost naprave.

Vir: ARS; Tehnični oddelek Kraljeva banska uprava Dravske banovine (Naklo - srce elektroenergetskih povezav za Gorenjsko; avtor mag. Drago Papler)

Elektrika iz HE Završnica (do 1930)

Elektrika v Kamni Gorici

... Največ zaslug ima pri tem naš agilni župan Jožef Špendal. Štirinajst dni je od tega, kar nam je prvič zasijala električna luč. Tako so se nam izpolnile dolgoletne želje. Lepo Miklavževo darilo. Radi smo žrtvovali težko prislužene denarje, samo, da smo se iznebili petrolejskih brljavk. ...

Domoljub, 12. 12. 1928

Elektrika v Kropi

... Koncem avgusta je pričela obratovati z električnim tokom iz Završnice Kroparska zadruga. ...

Domoljub, 24. 10. 1928

Leto 1929. Tovarna se je pospešeno elektrificirala. Električna je gnala predvsem nekatere transmisije. Cela Kropa je dobila električni tok.

Vir: Tehniška opremljenost kovaške zadruge v Kropi, kasneje tovarne Plamen od nastanka do podržavljanja po drugi svetovni vojni (mag. Tadej Brate) - Vigenjc IV. (Glasilo Kovaškega muzeja v Kropi, 2004).

Elektrika v Lipnici

Leta 1930 je bila napeljana električna po vaseh med Lipnico in Savo.

Vir: Rok Gašperšič

Elektrifikacija gozdne poti proti Brezjam

Javna razsvetljava skozi „Boštek“. Dolgo smo si Brezjani želeli razsvetljave skozi gozdno pot, ki vodi od državne ceste proti Brezjam, kjer se v poznih večernih urah, posebno pozimi, se lahko zgodi nesreča. To željo nam je izpolnilo naše agilno „Tujsko prometno društvo“ in je pred 14 dnevi luč prvič zagorela. Mislimo, da ga ni, ki bi ne bil s tem dejanjem »Tujsko prometnega društva« na Brezjah zadovoljen. Vendar pa se dobe pri nas taki ljudje, ki na njegovo prošnjo za majhno podporo celo zabavljajo in se širokoustijo: „Kaj pa to meni koristi!“, ali pa iz nevoščljivosti nad takimi uspehi še celo uničujejo to, kar je s svojimi skromnimi sredstvi in z velikimi težavami napravilo v dobrobit vaščanov.

Gorenjec, 12. 12. 1936

Elektrika v Lešah. Leschach / Električna luč. Pretekli teden je prvič zagorela električna luč po naših domovih. Vaščani smo hvaležni vsem merodajnim činiteljem, ki so pripomogli, da so tudi Leschach dobile dostojno razsvetljavo, kar je zlasti danes ob pomanjkanju petroleja tudi gospodarske važnosti.

Karawanken Bote, 17. 02. 1943

Viri:

Članke iz časopisov Gorenjec in Sava zbral Goran Lavrenčak - DAR

Vir: www.dLib.si; digitalizirano: 1888-1944 / Domoljub

Vir: www.dLib.si; digitalizirano: 1873-1945 / Slovenec

Prvič objavljeno: 20. 08. 2011 (spletna stran Občine Radovljica)

Zadnjič dopolnjeno: 01. 12. 2014